Теркәгечләр

”

Теркәгечләр – җөмлә кисәкләрен һәм кушма җөмләдә гади җөмләләрне үзара бәйли торган ярдәмче сүз төркеме.

(Союзы- это вспомагательные части речи, которые соединяют между собой члены предложения и в сложных предложениях простые предложения).

Теркәгечләр

Тезүче (сочинительные)

Ияртүче (подчинительные)

Тезүче теркәгечләр

- Җыючы (собирательные):

  һәм, да, дә,та,тә,тагын(снова)

- Каршы куючы (противительные):

  ләкин, ә,тик (лишь), әмма

- Бүлүче (разделительные):

  я, яки, яисә

Иярт үче теркәгечләр:

Чөнки, әгәр, аеруча, ягъни, шуңа күрә (потому что, если, особенно, поэтому)

- **- Теркәгеч нинди сүз төркеме?**

(ярдәмче сүз төркеме)

- **- Алар нәрсәләрне үзара бәйләү өчен кулланылалар?**
- **(Алар җөмлә кисәкләрен һәм кушма җөмләдә гади җөмләләрне бәйләү өчен кулланылалар).**
- **- Сез нинди теркәгечләрне беләсез? Мисаллар әйтегез.**

(Ә, ләкин, һәм, чөнки һ.б.).

Уникенче март.

Дүшәмбе көн.

Сыйныф эше.

Теркәгечләр.

ШИГЫРЬДӘГЕ МИН ҺӘМ СИН АЛМАШЛЫКЛАРЫН ТӨРЛЕ КИЛЕШЛӘРГӘ КУЕП ЯЗАРГА.

Килешләр	Алмашлыклар
Баш килеш	Мин, син
Иялек килеше	Минем, синең
Юнәлеш килеше	Миңа, сиңа
Төшем килеше	Мине, сине
Чыгыш килеше	Миннән, синнән
Урын-вакыт килеше	Миндә, синдә

Казан – борынгы һәм тарихи шәһәр. Мең ел эчендә ул күп вакыйгалар кичергән, ләкин данлы исемен югалтмаган. Башкалабыз Сөембикә манарасы яки Кол Шәриф мәчете белән генә дә горурлана ала.

311 нче күнегү өстендә эшләү.

а) нокталар урынына тиешле хәрефләрне һәм кушымчаларны куеп дәфтәреңә күчереп яз, кайсы төр төркәгечләр кулланылмаган? Шул теркәгечләр белән, текстны дәвам итеп, бер-ике җөмлә уйлап яз.

Иҗади биремле эш.

Нокталар урынына тиешле теркәгечләрне куеп язарга. (карточкаларда эш).

САЙЛАНМА ДИКТАНТ

Тезүче теркәгечләр			Ияртүче теркәгечләр
җыючы	каршы куючы	бүлүче	гүя, чөнки
һәм	ләкин, әмма		

- - Бүген без нинди теманы өйрәнүне дәвам иттек?
- -Теркәгечләр ничә төркемчәгә бүленәләр?
- - Мәгънә бәйләнеше ягыннан тезүче теркәгеч ничә төргә булена?

Өй эше бирү

(өч төрле дәрәҗәдәге карточка белән)

- ***1. Тезүче һәм ияртүче теркәгечләр кулланып, «Казаным» темасына хикәя язарга, теркәгечләрнең мәгънә бәйләнешен аңлатырга.***
- ***2. Газета-журналлардан тезүче һәм ияртүче теркәгечләр кергән биш җөмлә сайлап язарга, теркәгечләрнең төркемчәләрен билгеләргә.***
- ***3. Әдәбият дәреслегеннән тезүче һәм ияртүче теркәгечләр кергән биш җөмлә сайлап язарга.***

Игътибарыгыз өчен рәхмәт!
www.blikst.ru